

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA UCZNIĄ KLASY V

I. Wymagania edukacyjne

Pierwsze półrocze

Ocenę *celujący* otrzymuje uczeń, który:

1. wykorzystując mapę, w pełnym zakresie posługuje się określeniami czasu historycznego i obszarów występowania praludzi, zasięgu cywilizacji starożytnych i granic państw we wczesnym średniowieczu,
2. analizuje związki przyczynowo- skutkowe i ich wpływ na współczesność w zakresie: osiągnięć kultury materialnej i duchowej, zmian ustrojowych zachodzących w państwach w starożytności i w średniowieczu, funkcjonowania systemu lennego i stanowego, układu politycznego w Europie do XI wieku,
3. krytycznie analizuje informacje zawarte w źródłach historycznych,
4. w pełnym zakresie posługuje się pojęciami historycznymi, porównując systemy polityczne i religijne oraz procesy zachodzące w kulturze i gospodarce w epoce starożytności i średniowiecza,
5. sprawnie porusza się w przestrzeni historycznej Krakowa, opisuje zasięg pierwszego osadnictwa,
6. samodzielnie przygotowuje i przedstawia prezentacje **oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.**

Ocenę *bardzo dobry* otrzymuje uczeń, który:

1. porządkuje procesy, zjawiska typowe dla epoki paleolitu, neolitu oraz cywilizacji starożytnych i państw Europy wczesnego średniowiecza,
2. objaśnia związki przyczynowo- skutkowe w zakresie osiągnięć pierwszych ludzi i cywilizacji starożytnych, opisuje wpływ osiągnięć na współczesność,
3. odnajduje informacje zawarte w zabytkach kultury materialnej i duchowej,
4. opisuje procesy społeczne oraz zmiany w gospodarce i kulturze w prehistorii, starożytności i na początku średniowiecza,
5. ocenia politykę władców państw Europy w tym także cesarstwa bizantyjskiego i państwa papieskiego,
6. tworzy długie formy wypowiedzi **oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.**

Ocenę *dobry* otrzymuje uczeń, który:

1. posługuje się określeniami rok, wiek, tysiąclecie, epoka, era dla porządkowania wydarzeń, zjawisk i procesów występujących w prehistorii, starożytności i wczesnym średniowieczu,
2. ustala związki przyczynowo- skutkowe w zakresie kształtowania się państw w Europie i ich wzajemnych relacji,
3. omawia wydarzenia wynikające z upadku cesarstwa zachodnio –rzymskiego, w tym budowanie pozycji cesarstwa bizantyjskiego i państwa Franków oraz jego spadkobierców,
4. podejmuje elementy pracy typowe dla warsztatu historyka, korzystając z różnych materiałów źródłowych,
5. rozpoznaje zabytki kultur prehistorycznych i historycznych duchowe i materialne,
6. samodzielnie tworzy krótkie formy wypowiedzi **oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.**

Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, który:

1. określa daty roczne oraz wiek, tysiąclecie, epoki, ery omawianych wydarzeń i porządkuje je, oblicza czas upływający pomiędzy wydarzeniami,
 2. lokalizuje w przestrzeni omawiane cywilizacje i państwa, charakteryzuje ich organizację, religię, kulturę i dokonania, podejmuje próby porównania,
 3. posługuje się pojęciami historycznymi i wyjaśnia ich znaczenie,
 4. rozpoznaje obiekty sztuki w prehistorii i cywilizacji starożytnych oraz państw Europy w średniowieczu,
 5. wskazuje na przyczyny i skutki omawianych wydarzeń w historii cywilizacji starożytnych i państw średniowiecznej Europy,
 6. formułuje argumenty, by uzasadnić swoje stanowisko
- oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.**

Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

1. lokalizuje w przestrzeni i porządkuje w układzie chronologicznym omawiane wydarzenia i obszary, korzysta z określeń czasu historycznego rok, wiek, tysiąclecie, epoka, okres p.n.e., okres n.e.,
2. charakteryzuje dokonania praludzi, cywilizacji starożytnych i mieszkańców Europy średniowiecznej, posługuje się pojęciami historycznymi związanymi z tymi dokonaniem,
3. na przykładach z historii starożytności i średniowiecza, opisuje ciągłość i zmiany w życiu ludzi i rozwoju cywilizacji,
4. podaje przykłady procesów z współczesności, których zrozumienie uzależnione jest od poznania przeszłości,
5. w źródłach odnajduje informacje, odróżnia je od opinii,
6. z powodzeniem podejmuje próby samodzielnej wypowiedzi ustnej i pisemnej.

Drugie półrocze

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który:

1. wykorzystując mapę, w pełnym zakresie posługuje się określeniami czasu historycznego oraz obszarów występowania zjawisk i procesów w gospodarce, kulturze i polityce państw w średniowieczu do końca XIV wieku,
 2. analizuje związki przyczynowo- skutkowe w zakresie: zmian ustrojowych zachodzących w monarchii stanowej Kazimierza Wielkiego i kondycji stanu szlacheckiego w Polsce, relacji Królestwa Polskiego z Królestwem Węgierskim i W. Księstwem Litewskim,
 3. w źródłach historycznych krytycznie analizuje informacje o polityce władców, wskazuje wpływ ich decyzji na współczesność,
 4. w pełnym zakresie posługuje się pojęciami historycznymi omawiając fakty, procesy i zjawiska zachodzące w Królestwie Polskim za panowania Piastów i Jagiellonów do końca XV wieku,
 5. sprawnie porusza się w przestrzeni historycznej Małopolski związanej z polityką wewnętrzną Kazimierza Odnowiciela, Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego,
 6. samodzielnie przygotowuje i przedstawia prezentacje
- oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.**

Ocenę *bardzo dobry* otrzymuje uczeń, który:

1. porządkuje chronologicznie procesy, zjawiska zachodzące w państwie polskim za panowania Piastów i Jagiellonów do końca XV wieku,
2. objaśnia związki przyczynowo- skutkowe w zakresie dokonań w dziedzinie kultury, gospodarki i polityki,
3. analizuje informacje zawarte w materiałach źródłowych,
4. przedstawia procesy rozbitcia dzielnicowego, jednoczenia państwa polskiego po rozbitciu dzielnicowym, kształtowania monarchii stanowej, unii personalnej, umacniania się stanu szlacheckiego,
5. ocenia politykę Piastów i Jagiellonów do końca XV wieku,
6. tworzy długie formy wypowiedzi
oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.

Ocenę *dobry* otrzymuje uczeń, który:

1. posługuje się określeniami czasu historycznego dla porządkowania wydarzeń, zjawisk i procesów w zachodzących w Polsce do końca XV wieku,
2. ustala związki przyczynowo- skutkowe w zakresie procesu kształtowania się państwa polskiego, rozbitcia dzielnicowego i kształtowania zjednoczonej monarchii stanowej Piastów, unii z Węgrami i Litwą, sejmu walnego,
3. ocenia perspektywy przemian gospodarczych, politycznych zachodzących w Polsce do końca XV,
4. odnajduje w tekstach źródłowych informacje dotyczące historii Polski Piastów i Jagiellonów i podejmuje próby ich analizy,
5. wskazuje obiekty z terenu Małopolski i Krakowa związane z początkami państwa polskiego, porównuje cechy stylu romańskiego i gotyckiego,
6. samodzielnie tworzy krótkie formy wypowiedzi (plan, notatka)
oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.

Ocenę *dostateczny* otrzymuje uczeń, który:

1. określa daty roczne oraz wiek, tysiąclecie, epoki, ery w historii Polski, oblicza czas między wydarzeniami z historii Polski,
2. lokalizuje w przestrzeni państwo pierwszych Piastów, dzielnice państwa po statucie z 1138 roku, proces jednoczenia, konflikt z państwem krzyżackim i najazdy tatarskie, rozwój terytorialny państwa polskiego do końca XV wieku,
3. podejmuje próbę oceny dokonań w dziedzinie gospodarki, nauki, kultury, polityki, w pełnym zakresie posługując się pojęciami historycznymi związanymi z tymi dokonaniem,
4. objaśnia przyczyny i skutki omawianych wydarzeń i procesów,
5. rozpoznaje zabytki kultury romańskiej i gotyckiej w Europie i Polsce,
6. uzasadnia swoje stanowisko w krótkich formach wypowiedzi
oraz spełnia wymagania na wszystkie oceny niższe.

Ocenę *dopuszczający* otrzymuje uczeń, który:

1. lokalizuje w przestrzeni i porządkuje w układzie chronologicznym wydarzenia z historii Polski, w tym relacje z państwami sąsiednimi, korzysta z określeń czasu historycznego: rok, wiek, średniowiecze, okres n.e. ,
2. wskazuje na mapie zmiany granic państwa polskiego do końca XV wieku,
3. wyjaśnia okoliczności powstania państwa polskiego i chrystianizacji, kryzysu monarchii i jej odbudowy, rozbitcia dzielnicowego i zjednoczenia monarchii przez Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego, zawiązania unii polsko –litewskiej,

4. opisuje zmiany gospodarcze, polityczne i ustrojowe za panowania Piastów, Jagiellonów i korzysta z pojęć historycznych,
5. na przykładzie Krakowa wskazuje ciągłość w rozwoju kultury i cywilizacji (tradycje lokalne, układ przestrzenny miasta, tradycje szkół i badań naukowych, działalność uniwersytetu, samorządu miejskiego, klasztorów franciszkanów i dominikanów, Bractwa Kurkowego),
6. wymienia rodzaje i przykłady źródeł historycznych do historii Polski Piastów i Jagiellonów.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

1. odpowiedź ustna,
2. kartkówka,
3. sprawdzian,
4. ćwiczenie w ramach pracy na lekcji.

III. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych:

1. odpowiedź ustna z zakresu 2 tematów wstecz,
2. pisemna kartkówka z zakresu 2 tematów wstecz,
3. pisemny sprawdzian ze wskazanego zakresu materiału, zapowiedziany tydzień przed wyznaczonym terminem (do tygodnia od wpisania przez nauczyciela ocen do dziennika elektronicznego- możliwość poprawy oceny niedostatecznej i dopuszczającej oraz pisania sprawdzianu przez uczniów nieobecnych w terminach ustalonych indywidualnie z uczniami),
4. prezentacja rezultatów wykonanej przez ucznia pracy na lekcji w formie ustnej lub pisemnej (np. karta pracy, zapis w zeszytcie).

IV. Warunki i tryb ustalenia wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

IV.A Warunki:

1. pisanie przez ucznia wszystkich sprawdzianów i większości kartkówek,
2. udokumentowane próby poprawiania sprawdzianów lub ich pisanie w przypadku nieobecności, w terminach ustalonych z nauczycielem,
3. systematyczne prowadzenie przez ucznia zeszytu przedmiotowego.

IV.B Tryb:

1. wystąpienie ucznia do nauczyciela z zawierającą uzasadnienie pisemną prośbą, o przeprowadzenie pisemnego testu sprawdzającego, w terminie do dwóch dni od otrzymania informacji o przewidywanej ocenie rocznej,
2. uzyskanie zgody nauczyciela, pod warunkiem spełnienia przez ucznia warunków określonych w punkcie IV.A,
3. przygotowanie przez nauczyciela zadań do części pisemnej i ustnej sprawdzających wiedzę i umiejętności z zakresu obejmującego materiał z całego roku szkolnego,
4. przystąpienie ucznia do sprawdzianu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
5. ustalenie oceny rocznej o którą ubiegał się uczeń, w przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny co najmniej takiej o którą się ubiegał,
6. ustalenia na sprawdzianie oceny niższej niż przewidywana przez nauczyciela, potraktowanie oceny jako bieżącej ze sprawdzianu i możliwość obniżenia oceny rocznej.